

یاسای وهزارهتی نه‌شغال ونیشته‌جی کردنی ههریمی کوردستانی عێراق

به‌ناوی خوای به‌خشنده ومیهره‌بان

به‌ناوی گهل

نه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق

ژماره‌ی به‌پیار: ۳۱

میژووی به‌پیار: ۱۹۹۳/۶/۱۴

«به‌پیار»

به‌پیتی حوكمی برگه‌ی / ۱ له ماده‌ی / ۵ یاسای ژماره / ۱ ی سالی ۱۹۹۲ له‌سه‌ر
پیشنیازی وه‌زیری نه‌شغال ونیشته‌جی کردنی و به‌پیار له سهردانی نه‌نجومه‌نی وه‌زیران.
نه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق له دانیشتنی رۆژی ۱۲/۶/۱۹۹۳ دا به‌پاری
ده‌کردنی نه‌م یاسایه‌ی دا:

یاسای ژماره (۱۳) ی سالی ۱۹۹۳ یاسای وه‌زاره‌تی نه‌شغال ونیشته‌جی کردنی ههریمی کوردستانی عێراق

(به‌پیناسه‌کان)

ماده‌ی یه‌که‌م:

مه‌به‌ست له‌م ووشانه‌ی خواره‌وه بۆ مه‌به‌ستی نه‌م یاسایه‌مانا‌کانی ته‌نیشتیانه.

ههریم: ههریمی کوردستانی عێراق.

وه‌زاره‌ت: وه‌زاره‌تی نه‌شغال ونیشته‌جی کردنی.

وه‌زیر: وه‌زیری نه‌شغال ونیشته‌جی کردنی ههریم.

بریکار: بریکاری وه‌زاره‌تی نه‌شغال ونیشته‌جی کردنی ههریم.

ماده‌ی دووه‌م:

وه‌زاره‌ت نه‌م نه‌رکانه به‌جی دینی:

۱- جی به‌جی کردنی پرۆژه‌کان له‌ بواری خانوبه‌ره‌ی گشتی ونیشته‌جی کردنی
ورێگاوبان و پرده‌ فرۆکه‌خانه‌و نووتیل و پیشنیازکردنی نه‌خشه‌ بۆبان له
چوارچێوه‌ی نه‌خشه‌ گشاییه‌کانی ههریمدا.

۲- سازدانی لیکۆلینه‌وه‌ی تایبه‌تی بۆ که‌رتی بیناکاری ورێگاوبان و پرده
ولیکۆلینه‌وه‌ی سوودی نه‌م پرۆژه‌انه‌ی له‌ لایه‌نیه‌وه‌ پیشنیاز ده‌کرین له‌ رووی
هونه‌ری وئابوریه‌وه‌ و دانانی سکیچ و به‌رنامه‌ی کار بۆ نه‌پرۆژه‌انه‌ی پیتی

دهسپتردرتین.

- ۳- سازدانی کاری (سیطره‌ی نوعی) له سهر پروژه‌کانی بیناکاری وکه‌لویه‌لی بیناکردن سه‌بارت به پروژه‌کانی خۆی و به‌شداربوون له‌ناماده‌کردنی پیتوانه‌ی هونه‌ری (المواصفات الفنیه) به‌پیتی بارودۆخی سورشتی.
- ۴- سه‌ریه‌رشتییی جی به‌جی کردنی نه‌و پروژه‌انه‌ی پیتی ده‌سپتردرتین و به‌دوادا چوونیان و دروستکردن و پاراستنی نه‌و ریگاوبانه‌گشتییانه‌ی ده‌که‌ونه‌ده‌روه‌ی سنووری شاره‌وانیسه‌کان و پاراستن و به‌گر خستنی پرده‌کان و ویستگه‌کانی وه‌زکردنی سه‌رسنووره‌کان و شوینی په‌رینه‌وه‌و توونیتله‌کان له‌گه‌ل (تأسیس) کردن و پاراستنیان دا.
- ۵- به‌لین به‌ستن له‌گه‌ل ریکخراوه‌ مرۆفایه‌تییه‌کان و لایه‌نه‌ کارگه‌ره‌پسپوره‌کان له‌ هه‌رتیما بو‌جی به‌جی کردنی نه‌و پروژه‌انه‌ی له‌چارچیتوه‌ی تاییه‌تکارییه‌کاندا به‌ بریک‌خستن له‌گه‌ل لایه‌نه‌ په‌یوه‌ندیاره‌کاندا.
- ۶- هه‌ولدان بو‌ دابینکردنی که‌لویه‌لی بیناکردن و سه‌ر چاوه‌ی پاره‌و پوولی خۆی له‌ فه‌رمانگه‌و ده‌زگاکانی وه‌زاره‌ت.

(دام و ده‌زگاکانی وه‌زاره‌ت)

ماده‌ی سێ یه‌م:

مه‌لێه‌ندی وه‌زاره‌ت له‌مانه‌ پیتکدی:

- ۱- وه‌زیر: سه‌رۆکی بالا وه‌زاره‌ته‌و به‌رپرسیاره‌ له‌ ریتونینی کردنی له‌ کاره‌کانیدا و سه‌ریه‌رشتی و چاودیری کردنی چالاکیه‌کانی وله‌وه‌وه‌ نه‌و رینمایی و به‌پارو فه‌رمانانه‌ ده‌رده‌چن که‌ په‌یوه‌ندیان به‌ نه‌رکه‌کانی وه‌زاره‌ت و داموده‌زگاکانی و گشت کاروباره‌ نیداری و دارایی و ریکوییتی و هونه‌رییه‌وه‌ له‌ چوارچیتوه‌ی حوکمه‌کانی یاسا و په‌یره‌ودا هه‌یه‌ له‌ به‌رده‌م نه‌نجوومه‌نی وه‌زیران دا به‌و مانایه‌ی نه‌ندامیتی هاوبه‌شیتی به‌ر پرسیاره‌ و بو‌ی هه‌یه‌ هه‌ندی له‌ ده‌سه‌لاته‌کانی به‌ بریکار یا به‌رتیوه‌به‌ره‌ گشتییه‌کان یا هه‌ر که‌سێک به‌ په‌سه‌ند بزانی بسپیری.
- ۲- بریکار: نه‌و نه‌رکانه‌ به‌جی دینی که‌ وه‌زیر پیتان ده‌سپیری.
- ۳- نووسینگه‌ی وه‌زیر: فه‌رمانبه‌رتیک به‌پله‌ی به‌رتیوه‌به‌ر له‌ کارمه‌ندان و لیته‌اتوان سه‌روکایه‌تیی ده‌کا و چهند فه‌رمانبه‌رتیک یاریده‌ی ده‌دن.
- ۴- نووسینگه‌ی بریکار: فه‌رمانبه‌رتیک له‌ کارمه‌ندان و لیته‌اتوان سه‌روکایه‌تی ده‌کا.
- ۵- به‌رتیوه‌به‌رتی کاروباری یاسایی.
- ۶- به‌رتیوه‌به‌رتیی چاودیری و پیتداچوونه‌وه‌ی دارایی.
- ۷- به‌رتیوه‌به‌رتیی نه‌خشه‌دانان و به‌دواداچوون: فه‌رمانبه‌رتیک به‌پله‌ی به‌رتیوه‌به‌ر سه‌روکایه‌تیی ده‌کا که‌ باوه‌رنامه‌ی سه‌ره‌تایی زانکۆی له‌ زانستیییه‌کانی نه‌ندازه‌ی مه‌ده‌نی دا هه‌بی.
- ۸- به‌رتیوه‌به‌رتیی کارگه‌و کۆگاان: فه‌رمانبه‌رتیک به‌پله‌ی به‌رتیوه‌به‌ر سه‌روکایه‌تیی ده‌کا که‌ باوه‌رنامه‌ی سه‌ره‌تایی زانکۆی له‌ نه‌ندازه‌ی میکانیگدا هه‌بی.

ماددهی چوارهم:

دیوانی و وزارت لهم بهریتوبه بریتی یانه پیتکدی:

۱- بهریتوبه بریتی گشتیی دیوان: فرمانبه ریتک به پلهی بهریتوبه بری گشتی سرۆکایه تی دهکا که باوه رنامه ی سره تایی زانکۆی هه بی و له کارمه ندان و پسپوران بی و نهم بهریتوبه بریتی یانه ی پتوه ده به سترتته وه:-

۱- بهریتوبه بریتی کاروباری ئیداری و که سان.

ب- بهریتوبه بریتی کاروباری دارایی.

۲- بهریتوبه بریتی گشتیی ریتگاوبان و پرده کان: فرمانبه ریتک به پلهی بهریتوبه بری گشتی سرۆکایه تیی دهکا که باوه رنامه ی سره تایی زانکۆی له زانستی یه کانی نه ندازه ی مه ده نی دا هه بی و له کارمه ندان بی و بهریتوبه بریتی یه کانی ریتگاوبان و پرده کانی پارێزگا کانی هه ریمی پتوه ده به سترتته وه.

۳- بهریتوبه بریتی گشتی خانووبه ره و نیشته جی کردن:

فرمانبه ریتک به پلهی بهریتوبه بری گشتی سرۆکایه تیی دهکا که باوه رنامه ی سره تایی ی زانکۆی له زانستی یه کانی نه ندازه ی مه ده نی دا هه بی و له کارمه ندان بی و بهریتوبه بریتی یه کانی خانو و به ره و نیشته جی کردنی پارێزگا کانی هه ریمی پتوه ده به سترتته وه.

ماددهی پینجم:

۱- نهرک و تایبه تکاراییه کانی داموده زگا کانی و وزارت به پهیره و پیک دیاری ده کرتین.

۲- وه زیر بۆی هه یه له کاتی پتوبستیدا بهریتوبه بریتی یابهش یا لقی نوێ پتیک بیتی یاله یه کیان بدا.

۳- وه زیر بۆی هه یه له چوار چتوه ی حوکمه کانی نهم یاسایه دا ده سته ی کاتی بۆجی به جی کردنی نهرکتیکی دیاریکرا و پتیک بیتی.

ماددهی شهشم:

وه وزارت به رده وام ده بی له سه ره بهریتوبه بردنی کاروباری تا قییه گه کانی بیناکازی (المختبرات الانشانیه) و سه ره پرشتی کردنیان هه تا نه و کاته ی ده زگایه کی ناوه ندییان بۆ له هه رتهدا بۆ پتیک ده هتیری.

ماددهی هه وته م:

گشت مال و مولک و مافه کانی و وزارت ی نیشته جی کردن و ناوه دان کردنه وه ی ناوه ندی که بوونه ته تایبه تکاری ی و وزارت ده بنه مال و مولکی و وزارت.

ماددهی هه شته م:

گشت کارگه رانی و وزارت ده که ونه ژیر رکیقی یاسای خزمه ت و میلاکه وه.

ماددهی نۆه م:

وه زیر بۆی هه یه رینمایی ی پتوبست بۆ ناسانیی جی به جی کردنی حوکمه کانی نهم یاسایه ده ریکا.

ماددهی ده یه م:

کاربه هیه چ ده قتیک ناکری که له گه ل حوکمه کانی نهم یاسایه دا ناکۆک بی.

ماددهی یازدهیم:

دهبێ ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران حوكمه‌كانی ئه‌م یاسایه‌ جێ به‌جێ بکا.

ماددهی دوازدهیم:

ئه‌م یاسایه‌ له‌ رۆژی بلاو كرده‌وه‌یه‌وه‌ له‌ رۆژنامه‌ی ره‌سمیدا كاری پێده‌كری.

جوهر نامق سالم

سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانیی كوردستانی عێراق